

2301000401030002
EXAMINATION NOVEMBER 2024
MASTER OF ARTS (SANSKRIT) (PART - I) (EXTERNAL)
INDIAN PHILOSOPHY INTRODUCTION - LEVEL 3

[Time: As Per Schedule]

[Max. Marks: 100]

Instructions:

1. Fill up strictly the following details on your answer book
 - a. Name of the Examination : **MASTER OF ARTS (SANSKRIT) (PART - I) (EXTERNAL)**
 - b. Name of the Subject : **INDIAN PHILOSOPHY INTRODUCTION - LEVEL 3**
 - c. Subject Code No : **2301000401030002**
2. Sketch neat and labelled diagram wherever necessary.
3. Figures to the right indicate full marks of the question.
4. All questions are compulsory.

Seat No:

--	--	--	--	--	--

Student's Signature

English Version

[Max. Marks: 100]

Q.1 Answer briefly (Any five)

20

1. According to Patanjali what is "Avidhya"?
2. What is called 'Dharna' and 'Dhyana'.
3. What is Pramad'?
4. How many egos are there in yoga? Where are they?
5. What is Prajapatya marriage called?
6. Give meaning of 'परिविति'
7. Which place do parents like?

Q.2 (A) Explain Sutra (Any Two)

10

1. क्लेषमुलः कर्माशयोः दृष्टादृष्टजन्मवेदनीयः ।
2. दुःखानुशयी द्वेषः ।
3. वितर्कबाधने प्रतिपक्षभावनम् ।
4. विवेकख्यातिरविप्लवा हानोपायः ।

(B) Translate With Explanation. (Any Two)

10

1. वेदानधीत्य वेदौ वा वेदं वापि यथाक्रमम् ।
अविप्लुतब्रह्मचर्यो गृहस्थाश्रममावसेत् ॥
2. ब्राह्मो दैवस्तथैवार्षः प्राजापत्यस्तथाऽसुरः ।
गान्धर्वो राक्षसश्चैव पैशाचश्चाष्टमोऽधमः ॥
3. पञ्च सूना गृहस्थस्य चुल्ली पेषण्युपस्करः ।
कण्डनी चोदकुम्भश्च बध्यते यास्तु वाहयन् ॥
4. स्वाध्यायेनार्चयेत्तर्षिन्होमैर्देवान्यथाविधि ।
पितृन् श्राद्धैश्च नृनत्रैर्भूतानि बलिकर्मणा ॥

Q.3 Give a detailed introduction to Yogadarshan in five countries.

20

OR

Explain in detail the Shraddha ceremony according to Manusmriti.

20

Q.4 Explain in detail the contents of the 'सधनपाद'

20

OR

'Manusmriti' means the Smritigrantha describing humanity "- Check the eracity of the statement.

20

Q.5 With Critical notes. (Any Two)

20

1. अभिनिवेश ।
2. यममहाव्रत ।
3. ब्रह्मयज्ञः ।
4. पिण्डप्रदानः ।

Q.1 ટુકમાં જવાબ આપો . (ગમે તે પાય)

20

1. પતંજલિ ના મતે 'અવિધા' એટલે શું?
2. 'ધારણા' અને 'ધ્યાન' કોને કહેવાય.
3. 'પ્રમાદ' એટલે શું?
4. યોગના કેટલા એગો છે? ક્યાં ક્યાં ?
5. પ્રજાપત્ય વિવાહ કોને કહેવાય?
6. 'પરિવિત્તિ' શબ્દ સમજાવો
7. પિતૃઓને ક્યા સ્થળ પસંદ હોય છે?

Q.2 (અ) સૂત્ર સમજાવો. (ગમે તે બે)

10

1. ક્લેષમુલ: કર્માશયો: દષ્ટાદષ્ટજન્મવેદનીય: ।
2. દુ:ખાનુશયી દ્વેષ: ।
3. વિતર્કબાધને પ્રતિપક્ષભાવનમ્ ।
4. વિવેકચ્છાતિરવિપ્લવા હાનોપાય: ।

(બ) અનુવાદ સમજાવો. (ગમે તે બે)

10

1. વેદાનધીત્ય વેદૌ વા વેદં વાપિ યથાક્રમમ્ ।
અવિપ્લુતબ્રહ્મચર્યો ગૃહસ્થાશ્રમમાવસેત્ ॥
2. બ્રાહ્મો દૈવસ્તથૈવાર્ષઃ પ્રાજાપત્યસ્તથાઽસુરઃ ।
ગાન્ધર્વો રાક્ષસશ્ચૈવ પૈશાચશ્ચાષ્ટમોઽધમઃ ॥
3. પન્ન સૂના ગૃહસ્થસ્ય ચુલ્લી પેષણ્યુપસ્કરઃ ।
કણ્ડની ચોદકુમ્ભશ્ચ બધ્યતે યાસ્તુ વાહયન્ ॥
4. સ્વાધ્યાયેનાર્ચયેતર્ષિન્હોમૈર્દેવાન્યથાવિધિ ।
પિતૃન્ શ્રાદ્ધૈશ્ચ નૃનન્નૈર્ભૂતાનિ બલિકર્મણા ॥

Q.3 યોગદર્શનનાં પાંચ ક્લેશોનો વિસ્તાર્થી પરિચય આપો.

20

અથવા

'મનુસ્મૃતિ' અનુસાર શ્રાદ્ધ વિધિ અંગે વિસ્તારથી જણાવો.

20

Q.4 'सधनपाद' वलडलडनुं वलषडवसुतु सवलसुतलरथु डरुु. **20**

अथवल

'डनुसुतु' अुतुवे डलनवधडनुं नलरुडडल करुतु सुतुतुगुनुथ" – वलधलननु डथलरुथतल तडलसु. **20**

Q.5 वलवेडनलतुड नुध लडु.(गडे तु डु) **20**

1. अभलनलवेश ।
2. डड-डडलडत
3. डुरहुडडः ।
4. डलड डुरडलन वलधल.
5. डलणुडडुरडलनः ।

*****END*****